

Dísznyereg

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	52.2857.1
Készítés ideje:	17. SZÁZAD KÖZEPE
Készítés helye:	Magyarország
Anyag:	aranyozott ezüst; faváz; nyírott láncbársony; türkiz
Technika:	domború hímzés
Méreték:	hosszúság: 77,5 cm szélesség: 116 cm magasság: 62 cm

A faváz jellegzetesen magyar, a ló oldalára felfekvő oldaldeszakkal. A nyeregszárnyak közepén megjelenő hímzett motívumok: szimmetrikus virágtövet közrefogó, ágaskodó oroslánok. A hatalmat és erőt megtestesítő oroslánok a lófelszerelések díszítésében a reneszánsztól kezdve megjelennek, de különösen a 17. században válnak jelentős, szimbolikus díszítőelemmé. A hímzőművészetben az „oroszlános” lófelszerelések egyik teljes épségben fennmaradt példája X. Károly Gusztáv svéd király gyász-lófelszerelése 1660-ból.

A nyeregszárnyak sarkaiban a magyar úrihímzések jellegzetes motívuma, egy-egy szimmetrikus virágtő áll, csúcsán szegfű, a szárán csipkés szélű levél és akantuszvirág váltakozik. A szegélyhímzés rajzát olasz mintakönyvek ihlették, egyik legközelebbi változatát Tozzi 1604-es mintakönyvében lelhetjük fel (*Ghirlanda di sei vaghi fiori*). A nyeregpárna virágos selyemdamasztja 17. század eleji olasz szövet. A kápák állása leginkább Kemény János erdélyi fejedelem nyergéhez hasonló (Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum). A nyereg formája és hímzése alapján tehát magyar munka. A nyereg az inventáriumokban pontosan nem azonosítható.

Irodalom

- Pásztor Emese: *Spectacle and Splendour. Ottoman Masterpieces from the Museum of Applied Arts in Budapest*. Sharjah Museum of Islamic Civilization, Sharjah, 2016. - Cat. 22
- Szerk.: Pásztor Emese: *Az Esterházy-kincstár textíliái az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2010. - Nr. 34. (László Emőke)
- Szerk.: Szilágyi András: *Esterházy-kincsek. Öt évszázad műalkotásai a hercegi gyűjteményből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 39. (László Emőke)
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - textil 15.
- Szerk.: Pulszky Károly, Radisics Jenő: *A magyar történelmi ötvösmű-kiállítás lajstroma*. Franklin Társulat Könyvnyomdája, Budapest, 1884. - IV. terem, p. 86., Nr. 26.

